

महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी
योजनेची कामे लाभक्षेत्रात घेण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
नियोजन विभाग (रोहयो)
शासन निर्णय क्रमांक. मग्रारोहयो-२०१२/प्र.क्र.३१/रोहयो-१
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२
दिनांक : ०५ नोव्हेंबर, २०१२

वाचा :- १) शासन निर्णय क्रमांक. बीकेएस-२००५ (१९/२००५)/सिंव्य (धोरण)
दि. २२.०६.२००५
२) शासन निर्णय क्रमांक. मग्रारोहयो-१००५/प्र.क्र.१४२/रोहयो-६ दि. ०६.०९.२००५

प्रस्तावना :-

राज्यात टंचाईच्या काळात मोठ्या, मध्यम व लघूपाटबंधारे प्रकल्पाच्या लाभक्षेत्रात पाझर तलाव व गावतळी बांधण्याबाबत, रोजगार हमी योजनेमार्फत, जलसंधारणांतर्गत शेतक-यांच्या खाजगी जमीनीवर पाणलोट क्षेत्र विकासाचा एक भाग म्हणून शेततळी, कंपार्टमेंट बंडीगची कामे घेण्याच्या सूचना मंत्रीमंडळाच्या मान्यतेनंतर जलसंपदा विभागाने शासन निर्णय क्र. बीकेएस-२००५ (१९/२००५)/सिंव्य (धोरण) दि. २२ जून, २००५ अन्वये दिल्या आहेत. त्याच धर्तीवर रोहयो विभागाने शासन निर्णय क्रमांक. मग्रारोहयो-१००५/प्र.क्र.१४२/रोहयो-६ दि. ०६.०९.२००५ अन्वये पूर्ण झालेल्या मोठ्या व मध्यम प्रकल्पांच्या लाभक्षेत्राच्या शेवटच्या १/३ भागात व लघूपाटबंधारे प्रकल्पाच्या लाभक्षेत्राच्या शेवटच्या १/२ भागात रोजगार हमी योजनेची कामे घेण्यास मान्यता दिली आहे.

सद्यस्थितीत राज्यात उद्भवलेली टंचाई परिस्थिती विचारात घेता पाटबंधारे प्रकल्पाच्या लाभक्षेत्रात महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनेची कामे घेण्याबाबत पाटबंधारे विभागाचे अभिप्राय घेतले असता, त्यांनी यापुर्वीच पाटबंधारे विभागाने संदर्भाधीन दिनांक २२ जून, २००५ च्या शासन निर्णयान्वये याबाबत सूचना दिल्या असल्याचे कळविले आहे. तेंव्हा पाटबंधारे विभागाच्या सूचना विचारात घेऊन रोहयो विभागाचा संदर्भाधीन दिनांक ६ सप्टेंबर, २००५ चा शासन निर्णय अधिक्रमीत करुन महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनेची कामे लाभक्षेत्रात घेण्याबाबत शासन खालीलप्रमाणे निर्णय घेत आहे:-

शासन निर्णय :-

महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजने अंतर्गत लाभक्षेत्रामध्ये राज्यातील सद्याची टंचाईसदृश्य परिस्थिती विचारात घेऊन खालील तत्क्यात दर्शविल्याप्रमाणे कामे घेण्यास शासन मान्यता देत आहे:-

अ.क्र.	प्रकल्पाचा प्रकार	लाभक्षेत्रातील हिस्सा	अनुज्ञेय कामे	अनुज्ञेय लाभक्षेत्राची निश्चिती करण्याचे अधिकार
१	२	३	४	५
१	मोठे व मध्यम प्रकल्प	शेवटच्या १/३ भागात	शेततळी, गावतळी व वनतळी	जलसंपदा विभागाचा संबंधित अधिक्षक अभियंता
२	लघु प्रकल्प	शेवटच्या १/२ भागात	शेततळी, गावतळी व वनतळी	जलसंपदा विभागाचा संबंधित कार्यकारी अभियंता
३	मोठे, मध्यम व लघु प्रकल्प.	संपूर्ण लाभक्षेत्रात	बांध बंदिस्ती.	-----

२. महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजने अंतर्गत उपरोक्त कामे घेतांना केंद्र व राज्य शासनाने निर्गमित केलेल्या शासन निर्णय, परिपत्रक याशिवाय खालील बाबी अनिवार्य आहेत:-

- ग्रामसभा निवडीबाबतचा ठराव व शिफारस तसेच वार्षिक कृती आराखडा व लेबर बजेटमध्ये कामाचा समावेश असणे.
- अकुशल कामासाठी जॉबकार्ड आवश्यक आहे. (जॉबकार्डवर नोंद घेणे अनिवार्य) ग्रामपंचायतीमधील इतर अपुर्ण कामे प्राधान्याने पुर्ण करावीत.
- स्थानिक नोंदणीकृत मजुरांना मागणीनुसार काम उपलब्ध करून द्यावे
- हजेरीपट ठेवणे/बँक किंवा पोस्टामार्फत मजुरीचे प्रदान करणे इत्यादी कार्यपध्दतीचा अवलंब करणे.
- कंत्राटदार / ठेकेदार यांना बंदी राहिल.
- मजुर विस्थापित करणा-या यंत्र सामुग्रीस बंदी राहिल.
- सदर कामे कार्यान्वित करण्यापूर्वी, प्रगती स्तरावर व अंतीम स्तरावरील छायाचित्रे काढण्यात यावीत व अभिलेख स्वरूपात जतन करावीत व योजनेच्या संकेतस्थळावर सादर करावीत.

३. उपरोक्त कामे घेतांना सर्वोतोपरी पारदर्शकतेचा अवलंब करण्यात यावा. पारदर्शकतेच्या बाबी प्रामुख्याने खालीलप्रमाणे राहतील:-

- कामाच्या ठिकाणी फलक लावण्यात यावा. त्यावर कामाचा एकूण खर्चाच्या तपशिल नमूद करावा.
- जॉबकार्ड बाबत दिलेल्या सुधारीत सूचनेनुसार नवीन जॉबकार्ड (एक प्रत मजुराकडे व दुसरी प्रत ग्रामपंचायतीकडे असावी) देण्यात यावेत.

- भ) मजूरीचे प्रदान झाल्यानंतर दोन दिवसात त्याबाबतच्या योग्य त्या नोंदी MIS वर घेणे आवश्यक आहे.
- न) सदर कामाचे सामाजिक अंकेक्षण स्थानिक मजूरांच्या मार्फत राज्य शासनाने विहित केलेल्या कार्यपध्दतीनुसार करण्यात यावी.

४. सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या वेबसाईटवर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संगणक संकेतांक २०१२११०५१२३७३०६९१६ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

वि. वि. १२२१२
(व्ही. गिरीराज)
प्रधान सचिव (रोहयो)

प्रति,

मा.राज्यपालांचे सचिव
मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव
सर्व मंत्री व राज्य मंत्री यांचे खाजगी सचिव
मुख्य सचिवांचे स्वीय सहायक
अतिरिक्त मुख्य सचिव
शासनाचे सर्व अपर मुख्य सचिव / प्रधान सचिव / सचिव, मंत्रालय, मुंबई - ४००३२
सर्व विभागीय आयुक्त./सर्व जिल्हाधिकारी
सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद
प्रधान मुख्य वनसंरक्षक, नागपूर
आयुक्त (कृषी), महाराष्ट्र राज्य, पुणे
संचालक, मृदसंधारण व पाणलोट क्षेत्र व्यवस्थापन, पुणे
संचालक, फलोत्पादन, पुणे
संचालक, सामाजिक वनीकरण, पुणे
महालेखापाल, महाराष्ट्र राज्य (लेखा व अनुज्ञेयता) मुंबई/नागपूर
महालेखापाल, महाराष्ट्र राज्य (लेखा परिक्षा) मुंबई/नागपूर
सर्व मुख्य अभियंता व सह सचिव सार्वजनिक बांधकाम विभाग, मंत्रालय, मुंबई ३२
सर्व मुख्य अभियंता व सह सचिव, जलसंपादा विभाग, मंत्रालय, मुंबई ३२
मुख्य अभियंता, लघुपाटबंधारे, (स्थानिक स्तर) विभाग पुणे
सर्व उपजिल्हाधिकारी (रोहयो)
कक्ष अधिकारी, संग्रामकक्ष, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई ४००३२ (महाऑनलाईनवर प्रसिध्दीसाठी)
सर्व जिल्हा अधिक्षक, कृषि अधिकारी,
सर्व उपसचिव / अवर सचिव / कक्ष अधिकारी नियोजन विभाग (रोहयो)
सारसंग्रह रोहयो - १ / निवडनस्ती (रोहयो.१)